

SSM în curriculumul școlar – activități ale statelor membre Rezumatul unui raport (*)

Pentru a sprijini educația în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM) în școli și colegii, este necesară oficializarea acesteia în curriculumul școlar. Raportul evaluează modul în care statele membre au integrat SSM și educația referitoare la riscuri în programele lor naționale.

Există **progrese și activități considerabile** atât la nivelul educației primare, cât și la nivelul educației gimnaziale în ceea ce privește atât acțiunile realizate, cât și cele planificate în statele membre. Acțiunile care vizează integrarea SSM în învățământ la nivel de curriculum școlar includ:

- prevederi legale;
- programe școlare voluntare;
- ghiduri practice și resurse informative în sprijinul aplicării prevederilor legale și programelor voluntare;
- recomandări oficiale;
- ghiduri practice și resurse informative naționale în cazul în care nu a fost stabilit un curriculum școlar;
- campanii de promovare în sprijinul integrării SSM în învățământ;
- abordări legate de școli sigure și sănătoase.

Cooperarea privind educația la nivel european duce la o convergență în ceea ce privește disciplinele fundamentale și obiectivele de învățare în școlile din statele membre. Educația cu privire la riscuri și SSM nu sunt tratate, în general, ca o disciplină de sine stătătoare; în schimb, există numeroase oportunități pentru integrarea SSM în obiectivele de învățare a celorlalte discipline fundamentale din curriculumul școlar, cum ar fi științele, educația fizică, educația sanitară și educația cetățenească. În consecință, este important să se dezvolte obiectivele de învățare

legate de educația cu privire la riscuri și de SSM în cadrul disciplinelor fundamentale din curriculumul școlar pentru diferite niveluri de vârstă.

În momentul introducerii SSM și a educației referitoare la riscuri în curriculumul școlar, se adoptă deseori o abordare axată pe **parteneriate**, implicând organisme cum ar fi autorități din domeniul SSM, ministere ale educației și autorități care răspund de curriculumul școlar. Pe măsură ce curriculumul național se modifică și se dezvoltă, autoritățile din domeniul SSM trebuie, de asemenea, să fie în măsură să influențeze acest proces încă din faza de propunere.

Numeroase **resurse inovatoare** au fost dezvoltate la nivel național și regional în statele membre, pentru a susține predarea. Resursele și planurile de predare în clasă care au legătură cu curriculumul vor fi cât se poate de utile.

În unele state membre, cum ar fi Suedia, se adoptă **abordări integrate** prin care se stabilește o legătură între educația referitoare la riscuri și un mediu de învățare sigur pentru profesori și elevi, dar și cu sănătatea elevului la școală. Unele inițiative sprijină educația referitoare la riscuri în școli, oferind în același timp sprijin școlilor pentru a îmbunătăți securitatea în clădirile școlii. Elevii pot fi implicați activ în probleme privind securitatea în școli, de exemplu, prin desemnarea unor reprezentanți ai elevilor cu probleme de securitate – cerință legală în unele state membre – și participarea elevilor la identificarea pericolelor în școli.

Deși există unele resurse excelente disponibile pentru profesori, s-a acordat o atenție mult mai redusă **pregătirii profesorilor** înșiși. Se recunoaște faptul că profesorii au nevoie de pregătire în ceea ce privește modul de aplicare a educației referitoare la riscuri; dacă nu dispun de o astfel de pregătire, iar educația referitoare la riscuri este doar o opțiune care poate fi aleasă din programă, aceștia ar putea fi refractari în ceea ce privește încercarea de a o preda și ar putea opta pentru un subiect mai confortabil pentru ei, chiar dacă li s-au pus la dispoziție resurse corespunzătoare. În consecință, este nevoie de programe de formare pentru profesorii existenți, iar predarea SSM și a educației referitoare la riscuri trebuie inclusă în programele de formare ale viitorilor profesori. Toți profesorii de la toate nivelurile de învățământ au nevoie de această pregătire.

Cea mai mare provocare este aceea de a include SSM în **educația universitară**, pentru ca aceasta să ajungă la viitorii ingineri, arhitecți, profesioniști din domeniul sănătății, profesioniști din domeniul afacerilor, directori etc. Integrarea SSM în cursurile de nivel universitar este sectorul cel mai puțin dezvoltat din mai multe motive, printre care se numără autonomia mai mare a unităților de învățământ superior. Acțiunile de includere a SSM în cursuri relevante, cum ar fi ingineria sau studiile referitoare la afaceri, sunt deci *ad hoc* și depind deseori de interesul profesorilor sau al anumitor reprezentanți din cadrul unor organisme

(*) SSM în programa școlară: cerințe și activități ale statelor membre
<http://osha.europa.eu/publications/reports/TE3008521ENC/view>

profesionale. Profesorii trebuie convinși de nevoia de a include SSM în cadrul cursurilor. Aceștia au nevoie, de asemenea, de materiale relevante. Cu toate acestea, există exemple de bune practici, de exemplu, în sectorul ingineriei.

Exemple de dezvoltare de abilități ale elevilor în cadrul curriculumului pentru educația referitoare la riscuri

Exemple de abilități personale și sociale

- să dobândească și să demonstreze abilități în materie de securitate;
- să își asume responsabilități;
- să fie în măsură să solicite ajutor;
- să își dezvolte încrederea de a oferi sfaturi;
- să facă față stereotipurilor și presiunilor nefolositoare;
- să recunoască riscurile și să facă alegeri mai sigure.

Exemple de abilități în domeniul sănătății

- să fie în măsură să acorde primul ajutor;
- să promoveze un stil de viață sănătos.

Exemple de abilități privind cetățenia

- să înțeleagă nevoia existenței regulilor;
- să ia parte la elaborarea și modificarea regulilor;
- să cerceteze și să discute probleme locale și de actualitate;
- să țină cont de problemele sociale și morale;
- să participe la luarea deciziilor.

Exemple de învățare legată de carieră

- să se întâlnească și să discute cu persoane care au o serie de roluri și competențe în domeniul muncii;
- să își identifice propriile competențe și realizări;
- să se gândească la modalități de dezvoltare a acestor competențe.

Exemple de competențe specifice educației referitoare la riscuri, de exemplu, în cadrul unor discipline practice din curriculum

- să fie informați cu privire la pericole, riscuri și controlul riscurilor;
- să recunoască pericolele, să evalueze riscurile și să adopte măsuri în vederea controlului riscurilor pentru sănătatea lor și a celorlalți colegi;
- să utilizeze informațiile pentru a evalua riscurile imediate și cumulative;
- să își gestioneze mediul pentru a asigura sănătatea și securitatea lor și a altora;
- să explice etapele care trebuie parcurse pentru controlul riscurilor.

Printre factorii de succes privind integrarea SSM în învățământ se numără:

- stabilirea unui angajament clar și furnizarea de resurse adecvate;
- stabilirea unor obiective pentru integrarea SSM în învățământ în strategia națională privind SSM;
- fundamentarea acțiunilor pe baza cercetării referitoare la ceea ce se întâmplă în realitate, ceea ce poate fi realizat în mod realist, ceea ce funcționează cel mai bine etc.;
- dezvoltarea unei cooperări strânse cu autoritățile din domeniul educației, în special cu organisme care elaborează curriculumul național;
- identificarea oportunităților de integrare a SSM în curriculumul școlar și încercarea de a influența curriculumul pe măsură ce aceasta se modifică și se dezvoltă;
- crearea de propuneri și inițiative personalizate pentru programa de bază și pentru politica și metodele de predare actuale, inclusiv integrarea educației referitoare la riscuri în programa obligatorie și voluntară; printre domeniile cheie în care integrarea SSM este esențială se numără educația personalului, educația sanitară și socială, precum și educația cetățenească; educația referitoare la riscuri ar trebui integrată, de asemenea, în școlile care promovează sănătatea (programele „școli sănătoase”);
- dezvoltarea unor obiective de predare pentru SSM și educația referitoare la riscuri pentru subiectele relevante din cadrul programelor, potrivite vârstei și abilităților copiilor și tinerilor; concentrarea obiectivelor de învățare pe dezvoltarea înțelegerii riscului, inclusiv recunoașterea pericolelor, evaluarea riscurilor și dezvoltarea unui comportament mai sigur bazat pe informare;
- furnizarea de resurse privind SSM/educația referitoare la riscuri, adecvate pentru diferitele discipline din curriculumul școlar și nivelurile de vârstă;
- asigurarea dezvoltării profesionale în domeniul educației referitoare la riscuri pentru profesori și instructori; formarea este necesară pentru profesorii de la toate nivelurile, atât în cadrul dezvoltării profesionale a profesorilor titulari, cât și în cadrul programelor destinate profesorilor stagiați; analizarea nevoilor altor persoane implicate în educație, cum ar fi cele implicate în administrarea școlilor, precum și părinții;
- dezvoltarea unei calificări în domeniul SSM la nivelul școlii, care să se potrivească cu sistemul de calificare al școlii;
- dezvoltarea de parteneriate cu promotori esențiali ai educației referitoare la riscuri, pentru a obține o abordare consecventă și a evita repetările;
- ghidarea inițiativelor și monitorizarea și revizuirea progreselor;
- efectuarea de schimburi de experiență și constituirea de rețele;
- situarea învățării despre riscuri în cadrul unei abordări la nivelul întregii școli a securității și riscurilor; abordarea ar trebui să se refere atât la un mediu sigur de învățare pentru elevi, cât și la sănătatea și securitatea personalului; stabilirea unei legături între acest aspect și inițiativele privind „școlile sănătoase”.

Informații suplimentare

Informații suplimentare cu privire la integrarea SSM în educație sunt disponibile la:

http://osha.europa.eu/priority_groups/young_people

Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (+ 34) 94 479 43 60, Fax (+ 34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

